

Spremljanje proizvodnosti prašičev, III. del

Uredili
Milena Kovač in Špela Malovrh

Domžale, 2004

Spremljanje proizvodnosti prašičev, III. del

Uredili:

prof. dr. Milena Kovač, asist. dr. Špela Malovrh

Za vsebino in jezikovno pravilnost prispevkov so odgovorni avtorji.

Izdajo monografije so podprli Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko.

Izdajatelj:

Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko, Katedra za etologijo, biometrijo in selekcijo ter prašičerejo

Prelom in priprava za tisk:

asist. dr. Špela Malovrh, Darja Čop Sedminek, univ. dipl. inž. zoot.

Oblikovanje:

Darja Čop Sedminek, univ. dipl. inž. zoot.

Ilustracije:

Anita Ule

Tisk:

Ivan Smrečnik s. p.

1. izdaja

Naklada 250 izvodov

Domžale, 2004

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

636.4.082.4

SPREMLJANJE proizvodnosti prašičev - 1. izd.- - Domžale :
Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko, Katedra za
etologijo, biometrijo in selekcijo ter prašičerejo, 2003-<2004>

Del 3 / uredili Milena Kovač in Špela Malovrh. - 2004

ISBN 961-6204-22-X (zv. 3)

1. Malovrh, Špela 2. Kovač, Milena

125585152

Predgovor

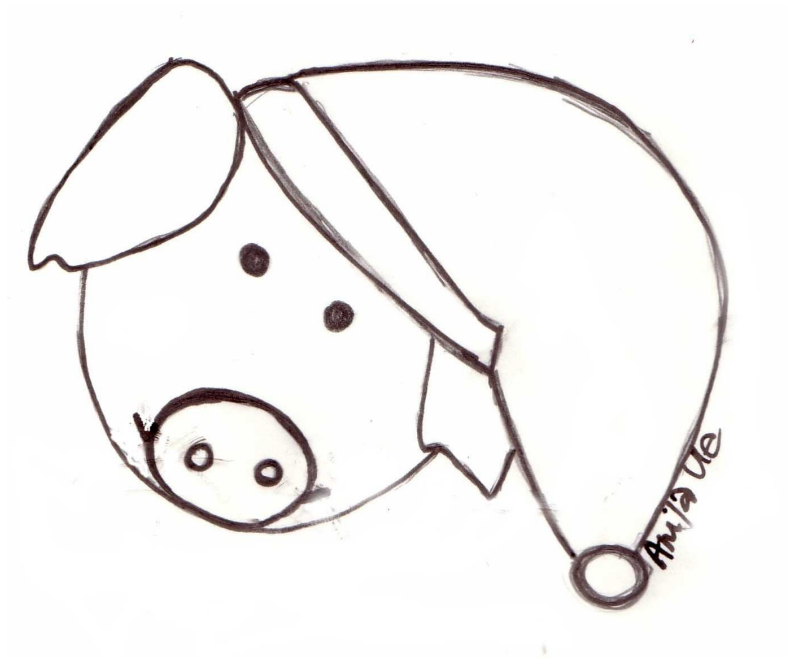
Leto 2004 je zaznamovalo delo na rejski organizaciji in rejskem programu v prašičereji SloHibrid. Čeprav delo še ni povsem zaključeno, pa smo skupaj naredili uspešen korak. Tako je Svet za živinorejo v decembru potrdil primernost rejskega programa SloHibrid in priporočil vključitev v skupni temeljni rejski program. Pristopno izjavo rejski organizaciji so podpisali rejci plemenskih živali (seleksijske farme, razmnoževalne farme, vzrejna središča) ter pitovne farme, vzorčne reje in maloštevilni drugi rejci. Potrebna bi bila še dodatna povezava navzdol po seleksijski shemi do kupcev, uporabnikov plemenskih živali. Tako naj bi bil v rejski organizaciji dobrodošel vsak rejec prašičev, ki prisega na lastno delo, znanje in slovensko kakovost.

Pred vami tretji del zbirke Spremljanje proizvodnosti prašičev. Prvi prispevek vsebuje predstavitev izbora ustreznih hibridov za gospodarno rejo prašičev. Sledita mu povezana prispevka o izboru klavnih lastnosti za vključitev v seleksijski program, pri čemer eden obravnava vplive spola, genotipa in sezone na klavne lastnosti, drugi pa ocenjuje genetske parametre in predlaga najprimernejše klavne lastnosti. Pitovne lastnosti obravnava prispevek o rezultatih preizkusa merjascev na testnih postajah v letu 2003. Prispevek vsebuje tudi nekaj misli o velikosti primerjalnih skupin pri preizkusih prašičev. V nadaljevanju so podani rezultati genskega testa na stresni sindrom in spremembe frekvenc gena z leti. Dva prispevka obravnavata plodnost, prvi je namenjen presoji rezultatov lastnosti plodnosti svinj, drugi pa govori o optimalnem času za pripust oz. osemenitev svinj. Zadnja dva prispevka govorita o mesnatosti slovenskih prašičev in izenačenosti mase klavnih trupov na liniji klanja.

Na slikah in v tabelah, kjer želimo prikazati razlike med rejami, so le-te šifrirane. V posameznih prispevkih so lahko reje šifrirane različno. Knjižica je namenjena tako rejcem, katerih rezultati so prikazani, kot tudi ostalim, ki jih spoznanja in doseženi rezultati zanimajo. Ne nazadnje upamo, da bodo pričujoči prispevki v pomoč tudi študentom pri študiju predmeta prašičereja.

Vsem prašičerejcem želimo vesele praznike, vse dobro v novem letu, obilo poguma ter veliko zdravih, primerno mesnatih in izenačenih prašičev.

asist. dr. Špela Malovrh

Kazalo

1 Izbor ustreznih hibridov za gospodarno rejo prašičev	5
1.1 Uvod	6
1.2 Cilj pri reji prašičev	6
1.3 Hibridni prašiči	7
1.3.1 Heterozis	8
1.3.2 Nekontinuirana križanja	8
1.3.3 Kontinuirana križanja	10
1.3.4 Kombinirano križanje	11
1.3.5 Mešanci	12
1.4 Preizkus križanja	12
1.5 Oskrba s plemenskimi prašiči	13
1.6 Spremljanje proizvodnih rezultatov	14
1.7 Zaključki	14
2 Preizkušnja prašičev na testnih postajah v Sloveniji	15
2.1 Uvod	16
2.2 Obseg preizkušnje	16
2.3 Pasemska struktura	17
2.4 Izločitve	18
2.5 Rezultati preizkušnje v letu 2003	19
2.6 Velikost primerjalnih skupin	23
2.7 Zaključki	26
2.8 Viri	27

3	Vpliv spola, genotipa in sezone na klavne lastnosti pri prašičih	29
3.1	Uvod	30
3.2	Material in metode	30
3.2.1	Poskus	30
3.2.2	Lastnosti	31
3.2.3	Struktura podatkov	32
3.2.4	Metode	32
3.3	Rezultati in razprava	34
3.3.1	Vpliv spola	34
3.3.2	Vpliv genotipa	37
3.3.3	Vpliv sezone	38
3.4	Zaključki	39
3.5	Viri	39
4	Genetski parametri in izbor klavnih lastnosti za genetsko vrednotenje pri prašičih	41
4.1	Uvod	42
4.2	Material in metode	43
4.2.1	Material	43
4.2.2	Metode	44
4.3	Rezultati	45
4.4	Razprava	46
4.4.1	Izbor lastnosti	46
4.4.2	Način preizkusa	48
4.5	Zaključki	49
4.6	Viri	49

5	Genski test na sindrom maligne hipertermije	51
5.1	Uvod	52
5.2	Material in metode	53
5.3	Rezultati	54
5.3.1	Švedska landrace	54
5.3.2	Large white	55
5.3.3	Terminalni genotipi	56
5.4	Razprava	58
5.5	Zaključki	59
5.6	Viri	59
6	Presoja lastnosti plodnosti na slovenskih farmah	61
6.1	Uvod	62
6.2	Rezultati v letu 2003	63
6.2.1	Plodnost mladic	63
6.2.2	Plodnost starih svinj	70
6.2.3	Plodnost svinj skupaj	74
6.3	Zaključki	77
6.4	Viri	78
7	Optimalni čas pripusta starih svinj	81
7.1	Uvod	82
7.2	Spolni ciklus svinje	82
7.3	Priprava svinj na pripust in sinhronizacija estrusa	85
7.4	Odkrivanje bukanja	86
7.5	Določitev optimalnega časa pripusta	87
7.6	Čas pripusta oziroma osemenitve	88
7.7	Zaključki	90
7.8	Viri	90

8 Mesnatost slovenskih prašičev na liniji klanja	93
8.1 Uvod	94
8.2 Število zaklanih prašičev	94
8.3 Razvrščanje klavnih polovic v kategorije	95
8.4 Spremembe meritev na liniji klanja z leti	95
8.5 Spreminjanje distribucije meritve S z leti	99
8.6 Uvrščanje klavnih trupov v tržne razrede	101
8.7 Velikostni razredi dobaviteljev	102
8.8 Zaključki	103
8.9 Viri	103
9 Izenačenost prašičev ob zakolu	105
9.1 Uvod	106
9.1.1 Mere razpršenosti	106
9.1.2 Zmanjševanje neizenačenosti	107
9.1.3 Zmanjševanje posledic neizenačenosti	108
9.2 Material in metode	108
9.3 Rezultati in diskusija	109
9.3.1 Velikost skupin	109
9.3.2 Masa trupov na liniji klanja	109
9.3.3 Porazdelitev mase toplih klavnih polovic	111
9.3.4 Parametri distribucije za skupine ob zakolu	114
9.3.5 Variacija med in znotraj skupin	115
9.4 Zaključki	116
9.5 Viri	116